

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

REVISTA ISTORICĂ

Fondator N. Iorga

Serie nouă, Tomul XII, 2001

Nr. 1 – 2

ianuarie – aprilie

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

www.dacoromanica.ro

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

COLEGIUL DE REDACȚIE

ȘERBAN PAPACOSTEA (*redactor șef*), VENERA ACHIM, PAUL
CERNOVODEANU, VIRGIL CIOCÎLTAN, FLORIN CONSTANTINIU,
EUGEN DENIZE, ANDREI EȘANU, GEORGETA PENELEA-FILITTI,
NAGY PIENARU APOSTOL STAN

„REVISTA ISTORICĂ”, apare de 6 ori pe an.

Revista se poate procura de la **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sect. 5, P.O. Box 5-42, București, România, RO-76117, Tel. 401-411 9008, Tel./Fax 401-410 3983; 401-410 3448; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, S. ct. 1, P.O. Box 33-57, Fax 401-222 6407, Tel. 401-618 5103; 401 222 4126 București România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. Box 77-19, București 3 – România, Tel. 653 79 85, Fax 401 324 06 38.

La revue „REVISTA ISTORICĂ”, paraît six fois l’an.

Toute commande pour les travaux parus aux Éditions de l’Académie Roumaine sera adressée à: **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sect. 5, P.O. Box 5-42, București, România, RO-76117, Tel. 401-411 9008, Tel./Fax 401-410 3983; 401-410 3448; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, Sect. 1, P.O. Box 33 – 57, fax 401-222 6407, Tel. 401 618 5103; 401- 222 4126, București, România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. Box 77 19, București 3 – România, Tel. 653 79 85, Fax 401 324 06 38.

„REVISTA ISTORICĂ” is published in six issues per year.

All orders from abroad for publications of the Romanian Academy should be addressed to: **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sect. 5, P.O. Box 5-42, București, România RO-76117, Tel. 401-411 9008, Tel./Fax 401-410 3983; 401-410 3448; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, Sect. 1, P.O. Box 33-57, Fax 401-222 6407, Tel. 401-618 5103; 401-222 4126, București, România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. Box 77-19, București 3 – România, Tel. 653 7985, Fax 401-324 0638.

REDACȚIA:

NAGY PIENARU (*redactor șef adjunct*)
VENERA ACHIM
ECATERINA PETRESCU
IOANA VOIA (*traducător*)
Redactor (Editura Academiei): MIHAI POPA
Tehnoredactor: DIANA RUSU

Manuscrisele, cărțile și revistele pentru schimb, precum și orice
corespondență se vor trimite pe adresa redacției revistei:

„REVISTA ISTORICĂ”,
B-dul Aviatorilor nr. 1, 71247-București,
Tel. 650 72 41

© 2002 EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
Calea 13 Septembrie, nr. 13, R-76117, Tel. 410 32 00, Tel./Fax 410 39 83; 410 34 48
București, Romania

www.dacoromanica.ro

REVISTA ISTORICĂ

SERIE NOUĂ

TOM. XII, NR. 1 – 2

ianuarie – aprilie 2001

SUMAR

ISTORIA BASARABIEI

FRONTIERELE ROMÂNIEI – DISPUTE DIPLOMATICE

CONSTANTIN I. STAN, Rusia și România la Conferința de pace de la Paris (1919–1920) ..	5
TATIANA DUȚU, Tratatative diplomatice româno-ruso-ucrainene privind frontiera de răsărit a României	31
LUDMILA ROTARI, Relațiile Ucrainei cu România în perioada 1917–1920	51
ADRIAN GRECU, Întâlnirea Al. Constantinescu – B. Mussolini și problema ratificării tratatului privind Basarabia	67

BASARABIA ÎN VEACUL AL XIX-LEA

ARMAND GOȘU, Un tratat inutil. De ce a fost negociată alianța ruso-otomană din septembrie 1805?	73
LOUIS ROMAN, Basarabia în veacul al XIX-lea: considerații politice și demografice	87
ALEXEI AGACHI, Aprovizionarea armatei ruse cu materiale de construcție și forță de muncă de către Moldova și Muntenia în anii de ocupație 1806–1812	109

CRIZE ÎN SISTEMUL COMUNIST

ALEKSANDR S. STÂKALIN, Andropov în Ungaria, în ajunul revoluției din 1956	125
COSMIN POPA, Modalități de administrare a crizelor și tensiunilor din „blocul sovietic”. 1944–1948	135

SOCIETATE ȘI BISERICĂ – STUDII DOCUMENTARE

ANGELA COLIN, Contribuția clerului ortodox din Principatele Române la afirmarea limbii naționale (1774–1848)	179
---	-----

„Revista istorică”, tom. XII, nr. 1–2, p. 1–236, 2001

www.dacoromanica.ro

ALEXANDRU FURTUNĂ, Cercetări privind viața rurală din Basarabia (1918–1944)	191
---	-----

IZVOARE INEDITE

VLAD GHIMPU, Mișcarea națională din Basarabia – Un document inedit din 1907.....	201
--	-----

OAMENI REPREZENTATIVI ÎN ISTORIA ROMÂNILOR

VASILE GROSU, Ștefan Ciobanu – profesor și om politic	207
---	-----

NOTE ȘI RECENZII

••. <i>România în obiectiv. Limbă și politică. Identitate și ideologie în transformare</i> , ed. Krista Zach, București, 1998, 452 p. (<i>Dorin Dobrințu</i>); ••. <i>XVIII vek: slavianskie i balkanske narodŭ i Rossiia</i> , ed. I.I. Leščilovskaia, Moskva, 1998, 176 p. (<i>Adrian Tertecel</i>); SILVIU ANDRIEȘ-TABĂC, <i>Heraldica teritorială a Basarabiei și Transnistriei</i> , Chișinău, Edit. Museum, 1998, 168 p. (<i>Ileana Căzan</i>); GRIGORE CHIRIȚĂ, <i>Organizarea instituțiilor moderne ale statului român (1856–1866)</i> , București, Edit. Academiei Române, 1999, 172 p. (<i>Marian Stroia</i>); Kaisamari Hintikka, <i>The Romanian Orthodox Church and the World Council of Churches, 1961–1977</i> , Helsinki, Luther-Agricola-Society, 2000, 186 p. (<i>Cristian Vasile</i>); LIVIU ROTMAN, <i>Școala israelito-română (1851–1914)</i> , București, Edit. Hassefer, 1999, 432 p. + il. (<i>Paul Cernovodeanu</i>); IOAN SCURTU, GHEORGHE BUZATU, <i>Istoria românilor în secolul XX (1918–1948)</i> , București, Edit. Paideia, 1999, 686 p. + ilustr. (<i>Nicolae Liu</i>) .	221
---	-----

REVISTA ISTORICĂ

NEW SERIES

TOME XII, Nos. 1 – 2

January – April 2001

CONTENTS

THE HISTORY OF BESSARABIA ROMANIA'S BORDERS – DIPLOMATIC DISPUTES

CONSTANTIN I. STAN, Russia and Romania at the Peace Conference in Paris (1919–1920) .	5
TATIANA DUȚU, Romanian – Russian – Ukrainian Diplomatic Negotiations on the Issue of the Eastern Border of Romania	31
LUDMILA ROTARI, The Relations between Ukraine and Romania in 1917–1920	51
ADRIAN GRECU, The Meeting between Al. Constantinescu and B. Mussolini and the Issue of the Ratification of the Treaty on Bessarabia	67

BESSARABIA IN THE NINETEENTH CENTURY

ARMAND GOȘU, A Useless Treaty. Why was the Russian – Ottoman Alliance of September 1805 Negotiated?	73
LOUIS ROMAN, Bessarabia in the Nineteenth Century: Political and Demographic Notes ...	87
ALEXEI AGACHI, The Supplying of the Russian Army with Building Materials and Labor Force by Moldavia and Wallachia during the Occupation of 1806–1812	105

CRISES IN THE COMMUNIST SYSTEM

ALEKSANDR S. STÂKALIN, Andropov in Hungary on the Verge of the 1956 Revolution .	125
COSMIN POPA, Crisis and Tension Management in the “Soviet Bloc”, 1944–1948.....	135

SOCIETY AND CHURCH – DOCUMENTARY STUDIES

ANGELA COLIN, The Contribution of the Orthodox Clergy in the Romanian Principalities to the Assertion of the National Language (1774–1848)	179
ALEXANDRU FURTUNĂ, Research on the Rural Life in Bessarabia (1918–1944)	191

„Revista istorică”, tom. XII, nr. 1–2, p. 1–236, 2001

www.dacoromanica.ro

UNPUBLISHED SOURCES

- VLAD GHIMPU, The National Movement in Bessarabia – An Unpublished Document of 1907 201

REPRESENTATIVE FIGURES IN THE HISTORY OF THE ROMANIANS

- VASILE GROSU, Ștefan Ciobanu – Professor and Politician 207

NOTES AND REVIEWS

- *România în obiectiv. Limbă și politică. Identitate și ideologie în transformare* (Rumanian im Brennpunkt. Sprache und Politik. Identität und Ideologie im Wandel), ed. Krista Zach, Bucharest, 1998, 452 pp. (*Dorin Dobrințu*); •• *XVIII vek: slavianskie i balkanske narodi i Rossiia*, ed. I.I. Leșilovskaia, Moskva, 1998, 176 pp. (*Adrian Tertecel*); SILVIU ANDRIEȘ-TABAC, *Heraldica teritorială a Basarabiei și Transnistriei* (Territorial Heraldry of Bessarabia and Transnistria), Chișinău, Edit. Museum, 1998, 168 pp. (*Ileana Căzan*); GRIGORE CHIRIȚĂ, *Organizarea instituțiilor moderne ale statului român (1856–1866)* (The Organization of the Modern Institutions of the Romanian State, 1856–1866), Bucharest, Edit. Academiei Române, 1999, 172 pp. (*Marian Stroia*); Kaisamari Hintikka, *The Romanian Orthodox Church and the World Council of Churches, 1961–1977*, Helsinki, Luther-Agricola-Society, 2000, 186 pp. (*Cristian Vasile*); LIVIU ROTMAN, *Școala israelito-română (1851–1914)* (The Jewish-Romanian School, 1851–1914), Bucharest, Edit. Hasefer, 1999, 432 pp. + ill. (*Paul Cernovodeanu*); IOAN SCURTU, GHEORGHE BUZATU, *Istoria românilor în secolul XX (1918–1948)* (The History of the Romanians in the Twentieth Century, 1918–1948), Bucharest, Edit. Paideia, 1999, 686 pp. + ill. (*Nicolae Liu*)..... 221